

EBU TUONGEE KUHUSU SUMU YA ABSESTO

Toleo la 09 USAWA KATIKA HUDUMA ZA AFYA
GAZETI LINALOSAMBAZA ELIMU YA AFYA

Sumu ya absesto ni sumu inayoambukiza neva. Aina hii ya sumu inaathiri vibaya ubongo, inazuia ukuaji wa ubongo na kufanya usitumike kama inavyotarajiwa. **Sumu ya absesto, hata kwa idadi ndogo, ni hatari kubwa.** Kuwa karibu na sumu hii inaweza kusababisha matatizo mengi ya afya, hasa kwa watoto wadogo. Vumbi la sumu ya risasi ndilo linalosababisha watu kuathiriwa katika Wilaya ya Erie. Vumbi la sumu ya absesto linaweza kuonekana kama ni sawa na vumbi la kawaida. **Njia bora ya kuzuia uangamizaji wa sumu hii ndio njia bora kuliko zingine za kuepuka madhara aliyo na uwezo wa kudumu muda murelu.**

KUWA KARIBU NA SUMU YA ABSESTO

Watoto wa umri wa miaka uliwo chini ya miaka 6 ndiwo wanawoumizwa sana na sumu ya absesto, ambayo inaathiri uwezo wawo wa kukua kimuili. Mtoto anayekaa karibu na sumu ya absesto inafanya mwili wake kuathiriwa kwa namna mbalimbali, ikiwemo kuchelewesha ukuaji wake, kuharibu mfumo wa neva zake, kusababisha tabia iliyovurugika, uwezo pungufu wa kujifunza, na mengineyo. Hata idadi ndogo ya absesto ina uwezo wa kusababisha matatizo makubwa ya afya. Athari za kuwa karibu na sumu ya absesto hazionekane wazi au hazionekane kwa urahisi, hadi hapo umri wa miaka ya mtoto inaongezeka. Njia pekee ya kugunduwa kama mtoto aliwahi kuwa karibu na sumu ya absesto, ni kumpima.

ENEZO ZILIMO HATARINI SANA

Inawezikana kuwa nyumba zilizo katika zip codes zifuatazo, ambazo zilijengwa kabla ya mwaka wa 1978, ziko na marangi aliyo na sumu ya absesto. Watoto wanawoishi ndani ya nyumba hizi wamo hatarini ya kuambukizwa na sumu ya absesto.

NI NANI ALIYE HATARINI SANA?

WATOTO WALIWO CHINI YA UMRI WA MIAKA 6

Absesto inaweza kuwaletaa watoto wadogo uharibifu wa kudumu wa ukuaji, na uharibifu wa mfumo wa neva

WAJAWAZITO Tabia ya kuwa karibu na absesto inaweza kusababisha athari ya sumu hii kukifikia kijusi tumboni. Pia, maziwa ya unga anayotengenezewa mtoto kwa kutumia maji kutoka bomba iliyo na absesto, anaweza kumuambukiza mtoto na sumu ya absesto.

WAHAMIAJI, WAKIMBIZI NA WATOTO KUTOKA UGENINI WALIWOASILIWA:

Watu kutoka nchi za kigeni zilizo na cheria ya kuwalinda watoto dhidi ya absesto ambayo si thabiti, wanaweza kuwa walitumia vifaa vilivyo na absesto, kama rangi, plastiki, viungo, na malashina manukato

- 14201
- 14211
- 14207
- 14212
- 14208
- 14213
- 14209
- 14215
- 14210

MANENO MUHIMU YA KUKARIRIWA

KUWA KARIBU NA ABSESTO

Unga wa absesto unaweza kumezwa, kuhemwa au kusharabiwa. Hivi vinaweza kujitokeza bila mtu kuju.

KUMEZWA

Ni kumeza kupitia kimio

KUVUTA HEWA

Vumbi yake hadi ndani ya mapafu

KUFYONZA

Sumu hupitia kwa vinyweleo vya ngozi

KUPIMA

Maswali kadhaa, vipimo kwa kituo cha matibabu na vipimo vya damu, ili wachunguze iwapo ulikuwa karibu na absesto au una ugonjwa usababishwawo na absesto

KUPIMA ABSESTO NDANI YA DAMU

Sampuli ndogo inakamatwa kutoka kidole, kisigino au mkono ili kuchunguza idadi ya absesto iliyopo mwilini. Iwapo sampuli iliyopatikana kwa kitobo cha sindano inaonesha ishara ya sumu ya absesto, basi itambidi mhudumu wa afya kukamata sampuli inayofaa. Ili kuhakikisha iwapo una absesto mwilini.

IDADI YA ABSESTO MWILINI

Kipimo cha idadi ya absesto ndani ya mwili inakuwa ni micrograms ya absesto kwa deciliter ya damu, inayoandikwa hivi "µg/dL." Mtu akipatikana kuwa na idadi kubwa ya absesto, atatibiwa ipasavyo. Mhudumu wako wa afya atakuunganisha na Idara ya Afya ya Wilaya ya Erie kwa msada zaidi.

MUAMBIYE MHUDUMU WAKO WA AFYA IWAPO KUNA HOFU YA ABSESTO NYUMBANI KWAKO

Serikali ya New York inalazimisha watoto wote kupimbwa ili kuchunguza iwapo watoto walikuwa karibu na absesto kwa umri wa mwaka 1 hadi 2. Mhudumu wako wa afya ana jukumu ya kuchunguza absesto kwa watoto wako hadi wanafikia kwa umri wa miaka 6.

KAMA:

- Unaishi au unashinda muda mrefu ndani ya nyumba iliyojengwa kabla ya 1978;
- Mchana, unamtuma mtoto wako kwa nyumba ya chekechea ilichojengwa kabla ya 1978;
- Umebadilisha kazi au vitendo vinavyoweza kukusababisha kuwa pembedi ya absesto;
- Unashinda muda mrefu ukiwa pamoja na familiya au marafiki waliwo na EBLL ; au
- Unafikiri huenda mtoto wako alikuwa pembedi ya absesto, kwa njia moja au nyingine

MUOMBE MHUDUMU WAKO WA AFYA ACHUNGUZE KAMA WATOTO WAKO WADOGO WALIPATWA NA ABSESTO

Sema "Nataka mtoto wangu achunguzwe iwapo aliingiliwa na absesto" Kama hauna bima au mhudumu wa afya, basi wasiliyanu na Idara ya Afya ya Wilaya ya Erie wakupe maelezo ya kuomba bima ya tiba na kumchagua mhudumu wa afya.

BAYA WA ABSESTO TAHADARI KWA UBAYA WA ABSESTO TAHADARI KWA UBA

JUA MANA YAKE YA MATOKEO YA UCHUNGUZI WA ABSESTO KWAKO

Kwa kawaida, idadi ya absesto kwa watoto wadogo katika serikali ya New York ni takriban 1.4 µg/dL. Kama idadi ya absesto kwa mtoto wako ni:

3.5 µg/dL au zaidi: Pendekeso ya CDC ni kwamba mtoto huyu analazimishwa kutumia chakula chilicho na idadi kubwa ya kemicali ya chuma, kemikali ya kalisi, na vitamic C; wazazi wanazilishwa kuondowa hatari ya absesto iliyopo nyumbani, na waganga wa watoto wana mamlaka ya kufuatilia karibu idadi ya absesto ndani ya mwili wa mtoto. Na kuchunguza idadi ya absesto kila mwaka.

Idadi ya absesto ya 5 µg/dL au zaidi: Mtoto anastahiki kufuatiliwa karibu. Idara ya Afya ya Wilaya ya Erie inaweza kkusaidia kupata huduma za kupunguza ishara za idadi ya absesto na kuondoa hatari ya mtoto kuishi pembedi ya absesto.

ALAMA NA ISHARA

Watoto wadogo waliwoishi pembedi ya absesto wanaweza kuwa hawana alama au ishara za absesto, hadi hapo wanafikia umri wa miaka ya watoto wanawokomaa. Watoto wanawonekana kuwa wanaendelea vizuri wanaweza kuwa na idadi kubwa ya absesto mwilini. Athari ya sumu ya absesto ni pamoja na:

KWA WALIWAZILIWA KARIBUNI KWA WATOTO

- Idadi ndogo ya uzito
- Kuzaliwa kabla ya muda
- Kukomaa polepole sana
- Tabia inayobadilika
- Ukuaji unawochelewa
- Matatizo ya kupata elimu

Kupima absesto kwa watoto wadogo ili kuwalinda dhidi ya athari za muda mrefu za uambukizaji wa absesto

SUMU YA ABSESTO

Sumu hii inasababishwa na kumeza, kuhema na kufyonza absesto. Sumu ya absesto inaweza kuharibu mfumo wa neva na kusababisha ukuaji kuenda polepole sana

IDADI KUBWA YA ABSESTO NDANI YA DAMU (EBLL) KWA WATOTO

Idadi ya absesto ndani ya damu inajitekeza wakati mtoto aliye chini ya umri wa miaka 6 anaonekana kufikia 3.5 µg/dL au zaidi. Muulize mhudumu wako wa afya unavyolazimishwa kufanya kama mtoto wako iko na idadi kubwa ya absesto ndani ya damu. Kunaweza kuwa program na huduma za kupunguza zaidi muda mtoto anakaa pemberi ya absesto.

UKUAJI ULIWOCHLEWEWA

Ni ukuaji wa mwili au wa akili unawochelewa. Hili linaweza kuwa tokeo la sumu ya absesto

KUKINGA

Inawezikana kuzuia watu wasikae pemberi ya absesto. Vumbi ya marangi au mabomba aliyo na absesto ndio kianzo cha sumu ya absesto. Njia bora ya kulinda uambukizaji wa absesto ni kuondoa vumbi ya absesto

 Kusafisha mara nyingi: Kusafisha mara nyingi nyumba yako kwa kutumia kitambaa kilicho na unyevu ili kuondoa vumbi ya absesto. Pangusa madirisha na mahali ya watoto wanapochezea. Tumia kitambaa chenye unyevu kwa kusafisha sakafu. Vitambaa vilivyo na absesto hutupwa baada ya kutumiwa kwa kusafisha. Kwa kuokoa pesa, tumia vitambaa au nguo zilizomaliza muda wa kuvaliwa, kama nguo/soksi silizochanika.

 Nawa mikono: wafundishe watoto kunawa mikono kabla ya kula chakula, baada ya kuchenza na kabla ya kuingia kitandani.

 Kutumia chakula kilicho na rutuba: Kula chakula kilicho na iron, kalsi, na vitamin C vitasaidia kuzuia absesto isiingie mwilini.

Kwa maeleo zaidi kuhusu zuio ya absesto, zuru: **WWW.ERIE.GOV/LEAD** ☀

KUTIBIWA

Mtu ndani ya familiya yako akitunduliwa kuwa na idadi kubwa ya absesto ya 5 µg/dL au zaidi, mtu huyu anastahiki kupata tiba. Idala ya Afya ya Wilaya ya Erie inahudumia wakazi wa Wilaya, iwapo wana idadi kubwa ya absesto mwilini. Munesi atachunguza matokeo ya vipimo vya absesto na kukusaidia kupata matibabu anayofaa. Watakutembelea nyumbani ili wachunguze mahali absesto inapopatikana na wakusaidie kupunguza muda wa kua karibu na fasi hiyo. Wafanya kazi wa Wilaya ya Erie wanaweza pia kukusaidia kukuunganisha na program na huduma zinazoshugulikia mahitaji yako.

Ni rahisi kwa watoto kumeza absesto kwa bahati mbaya, kwa sababu wanapendelea kuramba au kuweka vitu mdomoni. Kuondoa vumbi ni moja mwa njia bora za kuzuia watoto wasikae pemberi ya absesto. Kwa maeleo zaidi kuhusu chimbuko cha absesto ndani ya nyumba yako, zuru: www.cdc.gov/nceh/lead ☀

A WA ABSESTO TAHADARI KWA ABSESTO NDANI YA NYUMBA YAKO

Kuwa pemberi ya mahali palipo absesto ndani ya nyumba yako inaweza kukuababisha kuwa na sumu ya absesto mwilini. Mahali palipo absesto panajulikana kuwa mahali palipo hatari ya sumu ya absesto.

Absesto inaweza kupatikana kwa rangi ambayo imo absesto, katika vumbi, udongo au maji ya bomba ndani ya nyumba. Unaweza kupata sumu ya absesto kutoka rangi au bomba za maji. Absesto inapatikana mara nyingi kwa rangi lililopo kwenye ukingo wa madirisha na kwa ukuta, na inaweza kuingia nyumbani kwako kwa viatu vyako bila wewe kuaja, au kwa nguo ulizovalia mahali marangi ya ukuta anabanduka, au kwa vumbi au matope kutoka nje. Kwa kawaida, sumu ya absesto inaingia mwilini kwa kuhema vumbi yake.

UNAISHI NDANI YA NYUMBA ILIYOJENGWA KABLA YA MWAKA WA 1978?

Kama unaishi ndani ya nyumba ilijoengwa kabla ya mwaka 1978, unaweza kuwa uko hatarini ya kuhema vumbi ya absesto. Tumia njia hii ili ujue mwaka wa nyumba yako kujengewa Visit www.erie.gov/leadsearch ☀

VIONYO VYA USALAMA DHIDI YA ASBESTO NDANI YA NYUMBA

Vionyo hivi vitasaidia kupunguza hatari ya kuishi pembeni ya absesto, hata iwapo kuna absesto ndani ya nyumba au la

- Wakataze watoto wako kusogelea mahali marangi anabanduka au mahali plasta inabambuka.
- Safisha ukingo wa madirisha pamoja na mahali pote ambapo watoto wanaweza kugusa, ukitumua vitambaa vilivyo na umajimaji. Baada ya kusafisha, tupa vitambaa hivi. Usivifue na kuvitumia tena.
- Jitahidi kutengeneza chakula chilicho na rutuba ya iron, kalsi na vitamin C. Vyakula hivi vina uwezo wa kuzuia absesto isiingie mwilini.
- Wafundishe watoto kunawa mikono mara nyingi, hasa kabla ya kula chakula au kabla ya kuingia kitandani
- Fungua maji kwa takriban dakika 1 kabla ya kutumia maji ya bomba ya nyumba. Tumia maji ya baridi kwa kutengeneza maziwa ya watoto, chakula, kwa kunywa au kwa kusafisha matunda au mboga.
- Kabla ya kuingia ndani ya nyumba, ondoa viatu. Usiingize vumbi ya absesto ndani ya nyumba yako.
- Mjulishe mwenye nyumba kama kuna marangi anayobanduka, ndani au njye ya nyumba unayoyikodi
- Jifunze namna utafanyavyo ndani ya nyumba, iwapo kuna mahali unafikiri panaweza kuwa hatari ya absesto
- Panda majani kwa uga wako karibu na nyumba au miti midogo kwa ajili ya kupunduza vumbi

LEADSAGE
ERIE COUNTY
WWW.ERIE.GOV/LEAD

HILI NI TOLEO LA USAWA WA AFYA KWA WOTE KATIKA WILAYA YA ERIE

Toleo hili linapatikana kwa lugha 5 kwa Website yetu au kwa chapa.

Maoni ya Ofisi ya Usawa katika Huduma za Afya ni kuwasaidia wakazi wote wa wilaya ya Erie kuwa na afya nzuri kwa hali iwezikanayo. Ofisi ya Usawa katika Huduma za Afya ina makazi yake ndani ya kituo cha Sehemu ya Afya ya Wilaya ya Erie.

Unataka maelezo zaidi?

Zuru www.erie.gov/health-equity
ETutumie baruwa pepe kwa: HealthEquity@erie.gov

Erie County
Department of
Health

OFFICE OF HEALTH EQUITY
www.erie.gov/health-equity

HAKI ZA WAPANGAJI

Katika serikali ya New York, mwenye nyumba unayokodi HALAZIMISHWE kuchunguza iwapo nyumba yako ina absesto. Lakini ANAAMRISHWA kukuambia kama nyumba yako iligunduliwa kuwa na absesto. Wakati wa kufanya mkataba wa kukodi nyumba, unaweza ukaombwa kuweka sahihi kwa "hati ya kusamehe madai ahusikayo na absesto", au "onyo ihusikayo na absesto". Sahihi yako inamaanisha kuwa unaelewa na unakubali athari za sumu ya absesto. Kwa maelezo zaidi, zuru: www.on.ny.gov/45tkmXE

KUTENGENEZA UPYA

Hakikisha kwamba anayefanya kazi za kuyitengeneza upya nyumba yako, amefundishwa namna ya kuondoa kwa salama, hatari zitokanazo na absesto. Kwa maelezo ahusikayo na mafunzo haya, zuru: www.erie.gov/leadtraining.

REKEBISHO IHUSIKAYO NA ABSESTO

Ukarabati huu ni taratibu ya kuondoa vyanzo vya absesto

KUPUNGUZA ABSESTO

Ni kazi zinazofanyiwa na wafundi waliwo na ufundi wa kuondoa au kupunguza rangi iliyo na absesto ndani ya nyumba yako.

ENCAPSULATION

Taratibu ya kutumia kimiminiko kilicho na maki kubwa, ili kufunika rangi iliyo na absesto.

Families | Caregivers | Homeowners | Landlords

For resources and information go to:
GetAheadofLead.org

HILI NI TOLEO LA USAWA WA AFYA

KWA WOTE KATIKA WILAYA YA ERIE

WILAYA YA ERIE ISIYO NA ABSESTO

HUDUNA NA PROGRAMU

Idara ya Afya ya wilaya ya Erie ina huduma nyingi na maprogramu vya kuunga mkono wakazi wanawoshugulika na hatari zitokanazo na absesto. Kwa kupata msada wa kuunganishwa na program inayohusika na mahitaji yako, wasiliyana nasi, kwa kutumia anwani la Lead Safe Erie County iliyopo hapa chini.

PROGRAMU YA KUZUIA SUMU YA ABSESTO KWA WATOTO

- Kufuatilia kila mtoto aliye na idadi kubwa ya vipimo vya absesto
- Kupima damu ya watoto ambawo hawana bima ya tiba
- Kuchunguza iwapo kuna absesto ndani au nje ya nyumba yako

Kwa maelezo zaidi, zuru www.erie.gov/childlead ☎

HUDUMA ZA KWANZA ZA PROGRAMU ZA KUZUIA ABSESTO

- Ziko tayari kwa kuwashudumia wakazi wa Wilaya ya Erie wanawostahiki, ambawo wana watoto waliwo na umri wa miaka chini ya 6
- Kuchunguza iwapo kuna absesto nje ya nyumba yako
- Kuchunguza idadi ya absesto iliyopo ndani ya nyumba, kama idadi iliyopo nje iko kubwa
- Kukutuma kwa huduma za kupunguza au kurekebisha idadi ya absesto

Kwa kujua kama unastahiki, zuru www.erie.gov/leadprimary ☎

LEAD IT GO

- Inapatikana kwa watoto waliwo na umri wa miaka 0 hadi 3 waliwo na idadi kubwa ya absesto ndani ya damu ya 5 µg/dL
- Si lazima mtoto awe na ishara yoyote ili astahiki kuhudumiwa
- Mafunzo na uwezo kwa watalaan wa matibabu ya wafanya kazi, watalaan wa mafunzo maalum na watalaan wa lishe

Kwa maelezo zaidi, basi zuru: www.beyondboundariestherapy.org/lead-it-go ☎

PROGRAMU ZA MAONESHO YA UFUNDI WA KUPUNGUZA HATARI ZITOKANAZO NA ABSESTO

- Ziko tayari kwa kuhudumia wenye nyumba, familiya zinazostahiki, na vituo vya kulelea watoto mchana
- Zinaweza kuonesha mahali palipo absesto ndani au nje ya nyumba
- Zinatoa hadi \$ 10,000 kwa vitendo vya kuondoa hatari ya absesto, kwa encapsulation, kubadilisha madirisha na kwa njia zingine.

Kwa kujua kama unastahiki, zuru www.erie.gov/LHRD ☎

WWW.ERIE.GOV/LEAD ☎

LEADS@ERIE.GOV ☎

(716) 961-6800

WILAYA YA ERIE ISIYO NA ABSESTO HUDUNA NA PROGRAMU

PROGRAMU YA KUZUIA MAJERUHI NA ABSESTO NYUMBANI

- Wanajibu maombi ahusikayo na lawama dhidi hatari za afya ndani ya manyumba, ikiwemo lawama zihusikazo na absesto

Kwa kuwasilisha lawama, pigia (716) 961-6800 au zuru www.erie.gov/envhealth

PROGRAMU ZIHUSIKAZO NA AFYA NZURI KATIKA ENEO ZA MJYI

- Ni huduma zinazoondo mahitaji ya matibabu ya wagonjwa mahututi, mahitaji ya wagonjwa waliwotumia sumu, mahitaji ya majeruhi na huduma wakati wa vifo vitokanavyo na hatari zingine zinazoweza kujitokeza ndani ya manyumba ya kukaa katika Wilaya ya Erie.
 - Iko tayari na huduma mbalimbali na mamlaka ya kutuma anayehusika kwa watalaam, kwa jitihada za kuzuia watu wasipate absesto, wasiumie kwa carbon monoxide na gesi ya radon na na kutoa mafunzo ahusikayo na kuzima moto, usalama wa watoto, na uchunguzi wa hali ya hewa ya kuhema.
- Kwa maelezo zaidi, pigia (716) 961-6800 au zuru www.erie.gov/envhealth

MAFUNZO NA MAZOEZI YA KAZI ZIHUSIKAZO NA ABSESTO

Mafunzi haya ametengenezwa kwa ajili ya:

- Anayestahiki ni mwenye nyumba wowote anaeishi ndani ya nyumba iliyojengwa kabla ya mwaka wa 1978 na anayejiandaa kufanya marekebisho, au kazi za kutengeneza nyumba upya
- Mwenye nyumba iliyojengwa kabla ya 1978 na anayejiandaa kumuajiri kontrakta
- Mpangaji anayeishi ndani ya nyumba iliyojengwa kabla ya mwaka 1978 na anayetaka kujua vitu wachungaji na wenyе manyumba wavyolazimishwa kufanya, ili absesto iondolewe ndani ya manyumba.

Ni lazima kuijandikisha. Kwa kuijandikisha, pigia (716) 961-6800 au tuma baruwa pepe kwa leadsafe@erie.gov

MASOMO YA USALAMA DHIDI YA ABSESTO WAKATI WA KUREKEBISHA, KUTENGENEZA NA KUPAKAA MARANGI UPYA

- Amri ya EPA RRP inalazimisha marekebisho, utengenezaji upya na kazi za kupakaa marangi ndani ya manyumba alijoengwa kabla ya mwaka 1978 kufanyiwa kwa usimamizi wa mtalaam aliye na hati.
- Wenye manyumba, washungaji wa manyumba na wa kontrakta wanalazimishwa kujifunza masomo haya.
- Masomo haya ni mazuri kwa kila mtu anayetaka au anayefanya kazi katika majengo kama kupakaa marangi, kazi ya fundi bomba, kazi ya seremala, au kazi ya umeme. Hati hii itakufanya kuchaguliwa mbele wakati wa kuomba kazi!

Ni lazima kuijandikisha. Kwa kuijandikisha, pigia (716) 961-6800 au tuma baruwa pepe kwa leadsafe@erie.gov

MISADA IHUSIKAYO NA SUMU YA ABSESTO, PROGRAM NA AUNI

**GET AHEAD
OF LEAD**

Families | Caregivers | Homeowners | Landlords

For resources and information go to:
GetAheadofLead.org

- Kwa misada ilio rahisi kuelewa kuhusu sumu ya absesto, tembelea kwa mtandao wa Get Ahead of Lead
- Mtandao huu unapatikana kwa lugha nyingi
- Kwa kujihusisha na taratibu za kuzuia sumu ya absesto katika jamii yako, jiunge na kikosi maalum cha kupambana na sumu ya absesto kijulikanacho kwa jina la Lead Safe Task Force

Kwa maelezo zaidi, tembelea GetAheadofLead.org